

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

la proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” (nr.396 din 13.11.2018)

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege **pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”**, înaintat de Guvernul Republicii Moldova, în mod prioritar, și prezintă următoarele constatări:

Proiectul de lege nominalizat este înaintat în corespundere cu prevederile Constituției Republicii Moldova și se înscrie în categoria legilor ordinare. În acest context, proiectul de lege propune aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”, care reflectă viziunea strategică și identifică direcțiile de dezvoltare a Republicii Moldova și a societății în următorul deceniu.

La baza elaborării strategiei „Moldova 2030” a fost aplicat conceptul de măsurare a calității vieții oamenilor în zece dimensiuni, concept aplicat în țările Uniunii Europene, axat pe cei patru piloni ai dezvoltării durabile:

- **economia durabilă și incluzivă,**
- **capital uman și social robust**
- **instituții oneste și eficiente,**
- **mediul ambiant sănătos.**

Totodată, Strategia „Moldova 2030” reprezintă un rezumat al contribuției Republicii Moldova în realizarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă, adoptată de către țările membre ale Organizației Națiunilor Unite în septembrie 2015, și care transpune țintele și indicatorii, considerate acceleratori pentru dezvoltarea umană.

În calitate de document strategic, „Moldova 2030” va servi drept referință pentru toate documentele de politici la nivel național, regional și local. Astfel, strategia „Moldova 2030” va constitui un punct de pornire în elaborarea și realizarea strategiilor sectoriale și ale politicilor de dezvoltare regională și locală cu participarea întregii societăți de la autorități, companii și parteneri sociali, până la fiecare în parte.

Strategia "Moldova 2030" este structurată în patru capitole, cu referință la următoarele domenii și tendințe:

Primul capitol al Strategiei „Moldova 2030” descrie tendințele majore în dezvoltarea Republicii Moldova pe termen lung, determinată de o serie de factori demografici, sociali, economici, climatici și de guvernare. Structurat pe domenii, în capitolul I sunt scoși în evidență factorii care influențează dezvoltarea umană pe termen lung, cum ar fi declinul demografic, indicele de îmbătrânire și starea de sănătate a populației; rata de școlarizare a copiilor și tinerilor de rînd cu tendințele de creștere a economiei; implementarea tehnologiilor și comunicațiilor, schimbările climaterice și impactul lor asupra calității apei; și calitatea guvernării.

În cel de al doilea capitol se prezintă viziunea de dezvoltare pe termen lung a Republicii Moldova, bazată pe lecțiile învățate din trecut și excluderea punctelor slabe identificate la implementarea precedentelor strategii naționale de dezvoltare. Astfel, viziunea strategică, prezentată prin prisma celor trei scenarii de dezvoltare de alternativă și a celui de bază, către anul 2030 va reflecta următoarele rezultate de politici în sporirea calității vieții oamenilor:

- cea mai puternică scădere a sărăciei, de la 15,6% în 2015 la 5,4% în 2030;
- cea mai mare creștere a PIB-ului per capital cu 12,4%;
- cele mai mari îmbunătățiri în starea de sănătate și educație. Pînă în 2030, rata mortalității infantile se va reduce pînă la 8,46 promile, comparativ cu 10,8 promile;
- datorită reducerii mortalității, speranța de viață crește de la 73,3 ani la 74,4 în anul 2030 ;
- îmbunătățirile în calitatea guvernării cu efecte imediate asupra veniturilor creșterea transparenței procesului decizional și îmbunătățirile în funcționarea statului de drept manifestate imediat.

În capitolul trei sunt descrise cele zece obiective strategice de dezvoltare durabilă ale Republicii Moldova, cu prezentarea situației curente cu descrierea principalelor evoluții care reflectă calitatea vieții, descrierea viziunii strategice, identificarea acțiunilor prioritare și impactului scontat pentru fiecare din obiectivul trasat,

Astfel către anul 2030 majorarea veniturilor populației va fi atinsă prin impulsionearea acumulării de venituri din activitatea salarială și cea economică, astfel încît presiunea pe sistemul de asistență socială să fie minim posibil. Un nivel al veniturilor mai mare, va permite oamenilor să consume mai multe bunuri și servicii și va determina un nivel mai mare de impozite, care, la rîndul lor, vor putea fi utilizate pentru finanțarea serviciilor și investițiilor publice.

Obiectivul de creștere a accesului oamenilor la infrastructura fizică, utilitățile publice și condiții de locuit va fi atins prin creșterea alocațiilor de resurse private și publice în proiecte de infrastructură, astfel ca pînă în 2023 să fie asigurat accesul universal la condiții sanitare adecvate și echitabile pentru 65% din populație și pentru toți - pînă în 2030.

Impactul scontat al obiectivului de ameliorare a condițiilor de muncă și de reducere a ocupării informale este de a atinge pînă în 2030, un nivel al ocupării similar cu media țărilor din Europa Centrală și de Est și stimularea ocupării productive și a muncii decente pentru toate femeile și bărbații, inclusiv pentru tineri, persoanele în etate și persoanele cu dizabilități, precum și remunerarea egală pentru munca de valoare egală.

Obiectivul de garantare a educației de calitate pentru toți și promovarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții presupune identificarea educației ca cel mai important factor care determină succesul oamenilor la toate etapele vieții. Atingerea acestui obiectiv va fi posibilă prin creșterea accesului la educație de calitate pentru toți oamenii, prin schimbarea de atitudini și îmbunătățirea relațiilor sociale.

Un alt obiectiv, cu un impact major în dezvoltarea durabilă, este indicat obiectivul de asigurare a unei guvernări eficiente și incluzive și a supremației legii, care presupune creșterea calității și transparenței administrației publice, reducerea corupției și sporirea încrederii în actul de justiție prin participarea în egală măsură a bărbaților și a femeilor în procesul decizional, prin promovarea libertății de asociere și exprimare și, printr-o societate civilă profesionistă. Către anul 2030 instituțiile publice și sistemul judiciar urmează să producă rezultate care vor răspunde necesităților societății. Responsabilizarea va fi promovată pe larg, nu doar în administrația publică și în sistemul judiciar, ci și în mediul de afaceri și în societatea civilă, responsabilizare care nu poate fi realizată fără transparență și supremația legii

Capitolul al patrulea descrie cadrul instituțional în procesul de implementare, monitorizare și evaluare a Strategiei "Moldova 2030". Astfel în capitolul respectiv sînt statuate principiile în baza cărora Guvernul va realiza Strategia „Moldova 2030” și, respectiv, identificarea Cancelariei de Stat ca responsabilă de coordonarea procesului de elaborare a Planului național de dezvoltare în conformitate cu prevederile Strategiei „Moldova 2030” și sincronizată cu procesul de elaborare a Cadrului bugetat pe termen mediu și de monitorizarea și evaluarea acestuia, implicit a Strategiei „Moldova 2030”. Termenul de elaborare a Planului național este de trei ani.

În sarcina Cancelariei de Stat este pus și procesul de monitorizare și evaluare a documentelor de politici sectoriale pentru implementarea acesteia, mecanismul și cadrul instituțional și normativ necesar pentru implementarea Strategiei „Moldova 2030”, precum și cadrul de monitorizare și evaluare a acesteia.

Ținând cont de orizontul pe termen lung al Strategiei „Moldova 2030”, valorile de referință se vor actualiza pe întreaga perioadă de implementare a strategiei. În acest context, se va efectua o analiză continuă a scenariilor și proiecțiilor de dezvoltare pe termen lung la nivel național și internațional, precum și de monitorizare a tendințelor și vulnerabilităților prognozate, toate acestea fiind luate în considerare în planificarea politicilor de dezvoltare. Cancelaria de Stat va formula recomandări privind îmbunătățirea eficienței implementării obiectivelor și oricare alte modificări necesare în rapoartele sale de monitorizare și evaluare.

Proiectul de lege pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030” este avizat pozitiv de comisiile permanente ale Parlamentului și de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului.

În contextul celor relatate și în contextul obiecțiilor expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, Comisia economie, buget și finanțe propune plenului Parlamentului adoptarea proiectului de lege nr.396 din 13 noiembrie 2018.

Ștefan CREANGĂ
Președintele Comisiei